

IMPRESSIE

Van: Symposium Wat verbindt ons? Ondersteuning van mensen in kwetsbare situaties in beweging.

Ter gelegenheid van: Afscheid Jos van der Meijden

Datum: 17 juni 2015

Locatie: De Verkadefabriek

Het was een zonnige dag op 17 juni en het was goed toeven op het binnenpleintje van de Verkadefabriek. Er werd vóór het symposium, in de pauze en na afloop dan ook druk gepraat en genetwerkt in de zon. Achteraf kan gezegd worden dat het verblijf in de zaal waar geluisterd kon worden naar de interessante voordrachten van Jos Antonis en Machteld Huber, minstens zo aangenaam en zeker meer verrassingen opleverden. De bijdragen vanuit de zaal en de ongedwongen uitwisseling van meningen onder leiding van Karel van Duijvenbooden betekenden een extra 'toefje slagroom op de taart'. Dit alles vraagt om vastlegging voor later. Vandaar deze impressie van de bijeenkomst.

Jos Antonis, algemeen coördinator van het PUB, hield een verhaal over de dagelijkse praktijk van het PUB. Het verhaal was meer, het was zijn eigen verhaal. Jos bracht het ook 'eigen', vanuit hemzelf, met zijn visie die op de achtergrond van zijn verhaal 'meedraaide'.

"Waarom is de arbeidsmarkt het enige dat telt? Ons werk is vadertje en moedertje spelen. Mensen zijn onthecht van de samenleving en van hun eigen ik. Wij doen juist aan hospitaliseren. Dat biedt voor sommige mensen het hoogst haalbare om enigszins gelukkig te kunnen worden. Waarom moeten die mensen nog van alles? Waarom nog behandelen? Misschien kunnen medewerkers van Novadic in plaats van behandelen bij Novadic, bij het PUB komen helpen en bij het PUB begeleiden? Verbinden is een containerbegrip geworden, terwijl veel systemen in de maatschappij juist niet op verbinden zijn gericht. We leven met 'selfies' en in 'dozen en tunnels'. De bijlagen in de kranten gaan alleen over mode en eten en drinken. Ik erger me daar vreeslijk aan. Er is een scheidslijn in de samenleving. Mensen die wel aan de eisen kunnen voldoen (soms maar net), en mensen die dat echt niet kunnen. Die mensen komen bij het PUB."

Machteld Huber, voormalig huisarts en onderzoeker, hield een inleiding over Positieve Gezondheid. In haar inleiding liet ze de resultaten van haar onderzoek zien. De aanleiding voor het onderzoek was iets dat ze ontdekte toen ze zelf ernstig ziek was geweest. Ze had gemerkt dat ze zichzelf kon beïnvloeden bij het beter worden.

“Minder aandacht voor de ziekte, maar de aandacht verleggen naar gezondheid. Positieve Gezondheid. De pyramide in de gezondheidszorg heeft een brede ‘zelfmanagement basis’ (met daarboven de kleinere geïntegreerde eerste lijn, en daar weer boven, in de top van de pyramide, de kleine 2e lijn). Deze eigen basis moet breder worden. Minder focus op de problematiek, op de ziekte. Maar des te meer focus op het systeem waarin iemand functioneert, de basis, denk breder.”

Machteld Huber vertelt dat zij veel tijd heeft genomen om de definitie van gezondheid te doorgronden. Dat was in eerste instantie: Toestand van compleet welbevinden. Zij is erin geslaagd het accent te verleggen naar eigen regie voeren en de mogelijkheid om de uitdagingen van het leven aan te gaan: *“Gezondheid is het vermogen je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van je sociaal – fysieke – emotionele mogelijkheden om de uitdagingen in het leven aan te gaan.”* Hiervoor heb je vaardigheden nodig, een sociaal netwerk. Het gaat om veerkracht. Gezondheid is niet het doel, maar het is een middel om “je ding” te doen. Uit haar onderzoek kwam een groot verschil naar voren tussen wat volgens patiënten en wat volgens beleidsmakers de opvatting van gezondheid is. Verpleegkundigen denken weer meer als patiënten. Machteld Huber gelooft in een brede opvatting van gezondheid, gezondheid gaat over het hele leven met al zijn aspecten, ook de spiritueel – existentiële vragen. Beoordeel jezelf aan de hand van al die aspecten, en geef zelf aan wat je wilt veranderen. Als je daaraan werkt, dan verandert de rest van de aspecten mee. Dat noemt ze positieve gezondheid. Je werkt aan waar je naar toe wilt, breed. Op deze manier houd je vanzelf rekening met ieders vermogens.

Aan Machteld worden vragen gesteld over de toepasbaarheid van het door haar ontwikkelde spinnenwebdiagram waar alle ‘levensaspecten’ in staan voor de deelnemers aan de activiteiten van het PUB. Volgens haar kan de benadering van Positieve Gezondheid zeker binnen het PUB worden gebruikt. Het gaat om aandacht op maat en rekening houden met ieders vermogen.

De gelijkwaardigheid bij het PUB is een heel goede basis. Het voorbeeld van een gebit aan willen schaffen, wordt genoemd. Dat kan de belangrijkste actie zijn als startpunt om te willen veranderen. Bij iemand anders is dat weer iets anders. Kleine stapjes.

De term van Jos Antonis: 'aanmodderen' met de klanten wordt gespiegeld met de aanpak van Huber. Past dat? Ja, dat is ook een methodiek, waar wel een moreel kompas aan vast zit. Deelnemers vertrouwen geven, is vertrouwen krijgen, zegt Jos van der Meijden. De Presentie benadering en Positieve Gezondheid passen bij elkaar. Eén van de deelnemers geeft desgevraagd aan: 'Bij het PUB, daar begrijpen we elkaar. We mogen daar onszelf zijn'.

Iemand uit het publiek geeft aan al eerder de afkorting PUB van een nieuwe naam te hebben willen voorzien: Persoonlijk Universum voor Buitenstaanders. Maar, zegt een ander, misschien is het wel Binnenstaanders of Bondgenoten. Iets om over na te denken.

De wethouder van zorg en welzijn, Paul Kagie, ondersteunt de benadering van het PUB: niet iedereen kan de snelle weg naar werk doorlopen. Het is van belang dat mensen die dat niet kunnen, ook tot hun recht komen. Hij benoemt het belang van 'een bodem leggen onder het leven van mensen'. De dagvoorzitter, Karel van Duijvenbooden, legt de wethouder voor dat de 'modderformule' van het PUB, volgens het onderzoek van Huber, moeilijk past in de hoofden van de beleidsambtenaren. Kagie adviseert daarop het PUB om 'zichzelf te blijven en de autonomie te bewaren. Zorg dat je niet ingepikt wordt door de grote gesubsidieerde instellingen'.

Jos van der Meijden geeft aan dat het PUB een gevoel van veiligheid biedt in de stad. Het is een vruchtbare bodem voor de participatiemaatschappij. Daarop kan verder worden gewerkt. Dit wordt door enkele andere aanwezigen ondersteund. Iemand roept de wethouder op dit te 'kapitaliseren'.

Kagie geeft aan dat het PUB naast financiering uit activeringsgelden ook gefinancierd kan worden voor zorg / dagbesteding. Het idee is dat de gemeente de middelen flexibeler inzet.

Bart Eigeman benoemt de aanpak van het PUB een beweging waar je aan kunt committeren. Er zijn ook gevestigde instellingen bij de deelnemers van het PUB betrokken. Zien instellingen de mogelijkheid om vanuit hun expertise de verbinding met het PUB aan te gaan? Iemand uit de zaal, Imke Katoen, geeft aan dat het PUB een voorloper is van de kanteling.

Er komen diverse voorbeelden van samenwerking op tafel: Bakker De Groot die iedere dag brood af staat. De Kledingbank stelt soms kleding beschikbaar voor deelnemers van het PUB. Jos Antonis vraagt of de Voedselbank mogelijkheden ziet om eten te doneren aan het PUB. De deelnemers aan het PUB vallen feitelijk ook onder de doelgroep van de Voedselbank ook al komen ze er niet.

Desgevraagd geeft Jos verder aan dat hij graag 5 dagen per week aan de slag wil met de deelnemers, 5 dagen open. Misschien kunnen instellingen medewerkers bij het PUB detacheren? Er komt reactie. Novadic geeft aan hier al overleg over te hebben gehad: 'We zoeken elkaar al op, we moeten het niet te ingewikkeld maken, niet over allerlei beleidsschijven'.

Naar aanleiding van een vraag benadrukt Machteld Huber dat de essentie van haar benadering is dat je zelf het 'spinnenweb' invult, je bekijkt zelf wat je wilt verbeteren. Bij 'het zelf' moet je als ondersteuner aansluiten. Dat past heel goed bij de benadering van het PUB.

Bart Eigeman brengt ook het project Buurtman – Buurtvrouw uit Boschveld onder de aandacht. Dat valt ook onder PUB. Dat is een project in een woonomgeving, anders dan het PUB. Wij zien verbinding tussen PUB en activiteiten in de woonomgeving.

Bart Eigeman geeft aan dat er zich bij het PUB de laatste tijd meer mensen melden. Vermoedelijk melden zij zich op andere plaatsen minder. Hij wil graag samenwerken met andere instellingen om voldoende ondersteuning aan de doelgroep te kunnen bieden. "Het schuurt soms wel". Het PUB moet aan blijven sluiten bij de klanten, anders slaan wij de plank mis. Dat betekent wel dat we het resultaat niet met een meetlat kunnen meten.

Machteld Huber ziet dat toepassing van het concept Positieve Gezondheid leidt tot minder gejaagdheid, betere omgang tussen mensen. Ze ziet iets in het basisinkomen, dat zou ook bijdragen aan gezondheid.

Paul Kagie geeft aan dat hij nu nog gemotiveerder met het PUB en aanverwante instellingen aan de slag gaat. Hij wil schotten doorbreken: "daar ga ik voor met jullie".

Dan komt het toch tot een officieel afscheid van Jos. Hij beschouwt het symposium als een echt cadeau. Doorontwikkeling van het PUB, naast de Presentiebenadering ook het concept van Positieve Gezondheid, PUB kan verder.

